

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . „ 28—
četrt leta . . . „ 14—
en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta „ „ 30—
za četrt leta „ „ 15—
za en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 30 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šteč. 19. Telefon šteč. 360. Upravništvo je na Marijinem trgu šteč. 8. Telefon šteč. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna štečilka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Grozeč spor z Italijo. Amerikanci zapustili Reko. Italijani zasedli Split.

Ekspozé dr. A. Trumbića na mirovni konferenci o jadranskem problemu.

Ekspozé dr. A. Trumbića, ministra zunanjih zadev kraljevstva Srbob, Hrvatob in Slovencev ter delegata mirovne konference pred svetom desetorice 18. februarja 1919 se glasi doslovno:

(Konec.)

Naše pravice do Reke.

Edina trgovska železnica je ta, ki pelje od Reke v Hrvaško, Slavonijo, Bosno in Ogrsko. Ogrska vlada je zgradila to železnico skupno z Ogrsko-Hrvaško državo v dobi, ko je odtrgala sklicujoč se na pokvarjeno pogodbo iz l. 1868. Reko Hrvatob. Ta luka je nadalje danes edini trgovski izhod k morju za vse te pokrajine. Brez Reke se nikakor ne morejo normalno razvijati. Danes, ko se mirovna konferenca bavi s tem, da zasigura trgovske izhode k morju tudi obkoljenemu ljudstvu, ki nima k njemu direktnega dohoda, bi bilo neverjetno, da bi se poskusilo vzeti našemu narodu pristane, ki leže na njegovem lastnem teritoriju in na njegovem Primorju. Zato zahtevamo, da se pripozna naši državi vse obrežje, včevši otoke za katere se gre.

V nižini gorenjega Jadrana se nahajajo province Gorica z Gradiščansko, Trst s svojim zaledjem in zapadni del Istre.

Goriška - Gradiščanska.

Provinca Goriška - Gradiščanska sestoji iz dveh delob, ki se medsebojno razlikujeta v etniškem in ekonomskem oziru. Zapadni del, ki se razteza do Kormina, Gradiške, Tržiča živi od lastnih pridelkov in tvori ekonomsko enoto. Po občevalnem jeziku v teh pokrajinah je 72 000 Italijanob in prilično 6000 Slovencev; z geografskega vidika pa ni to drugace kot podaljšek beneške ravnine. To ozemlje, ki se imenuje Furlanija, spada po nacionalnem prepričanju italijanskemu narodu in si je mi tudi ne lastimo. Ostali del pokrajine na vzhodu in se-

veru črte Kormin - Gradiška - Tržič, ki ga obdaja gorovje, je obljuden od 148.500 Slovencev in 17.000 Italijanob, katerih 14.000 stanuje v Gorici, ki tvori polovico prebivalstva. Ekonomsko in duševno središče te pokrajine tvori Gorica. Slovenci so civiliziran narod, kulturno na visoki stopnji in se zavedajo svoje narodne vzajemnosti z drugimi jugoslovanskimi plemenimi. — Zahlevamo, da se ta pokrajina združi z našo državo.

Naše pravice do Trsta.

Trst z zaledjem tvori geografsko nedotakljiv del čisto slovanskega ozemlja. To mesto vse je po večini italijansko prebivalstvo ki sestoji statistično iz dveh slojev; dočim je tretji sloj slovanski. Slovenski element igra važno vlogo v trgovskem in ekonomskem življenju Trsta. Če bi v ostalem prišel Trst v etniško zvezo z Italijo, bi mi na podlagi narodnostnega principa gotovo pripoznali večinsko pravico. Toda vse zaledje Trsta je čisto slovansko in loči Trst od Italije z dvajsetimi kilometri slovanskega obrežja. Pomen Trsta se mora presojati v prvem redu stališče njegove trgovske vrednosti in obmorske lege. Trst je svetovna trgovska luka. Kot tak je izraz svojega zaledja, ki se vleče do Češke, in v prvi vrsti svojega slovanskega zaledja, ki tvori tretjino cele tržaške trgovine. Trst odvisi od zaledja, kakor zaledje od Trsta. Če bi Trst padel pod suvereniteto Italije, bi se to mesto nahajalo politično ločeno od trgovskega zaledja. Ta ločitev bi siloma oškodovala njihovo trgovino. Ker se je Avstrija razrušila kot država, je naravna razrešitev tržaškega problema njega priklopitev k naši državi in to je, kar mi zahtevamo.

Istra.

Istra je obljudena s Slovenci in Italijani. Po zadnji statistiki je bilo 223.318 Jugoslovano in 147.417 Italijanob. Slovani prebivajo v kompaktni masi v srednji in vzhodni Istri. Italijani so v osamljenih grupah v gotovih majhnih trgih. Torej velika večina istrskih prebivalcev srednje in vzhodne Istrije je slovanska.

Italijansko prebivalstvo živi v večjem štečilu na zapadu Istre, v večjih mestih in le v petih vaseh severno Pulja. To so edine italijansko že govoreče vasi na čeli jadranski obali od Tržiča pa do Špuža. Slovani prebivajo v obrežnih mestih in vseh drugih vaseh. Italijansko prebivalstvo ne poseduje nobene teritorialne enote. Radi tega in ker je istrski polotok zvezan s Kranjsko in Hrvaško, dočim je ločen od Italije po Jadranu, se nam mora pripoznati, da i ta polotok tvori del naše države. In to mi zahtevamo!

V splošnem se lahko pripomni, da vse obmorske pokrajine Jadrana (od Tržiča pa do Špuža) nimajo z italijanskim polotokom skupnih življenjskih interesob. Imajo jih pa nasprotno izključno z našimi pokrajinami, s katerimi so zvezane geografsko. Ta tehten razlog bo treba vpoštevati v trenutku reševanja tega vprašanja.

Avstrijska statistika.

Kar se pa tiče avstrijske statistike je treba opozoriti, da so jo po avstrijskem zakonu opravljale občine. V mestih kjer bivajo Jugoslovani z Italijani, kakor Gorica, Trst, Reka, Zader, se seveda nahajajo občine v rokah Italijanob. Italijanske občinske avtoritete same so tedaj oskrbovale to štetje, ki se jih gotovo ne more sumničiti, da so delale v škodo Italijanob.

Fr. Zelenik:

Češki kapital in Slovenci.

Tu pa tam najdemo v naših dnevnikih kako vest, po kateri Čehi zahtevajo nekaj koridor, po katerem bi bili zvezani z Jugoslavijo. Druga notica zopet pravi, da so Čehi izrekli, da so nevtralni v našem sporu z Italijani. Zopet v drugi notici čitamo, da zahtevajo Čehi nevtralizacijo železnic, ki tečejo po jugoslovanskem ozemlju, ali da niso zainteresirani na Trstu itd. Koliko je na teh vesteh resnice, ne vemo natančno in tudi naše časopisje ne pride na dan s pravo barvo, ker noče razburjati in vznemirjati javnosti. Naš narod je jako idealen, pa zah-

teva enake idealnosti tudi od drugih. Tak idealizem pa nam le škoduje, zato se ga moramo ožestiti in postati nekoliko bolj realni. Če bomo postali manjši idealisti in bomo začeli misliti bolj gospodarsko, recimo mešetarsko, bomo boljše izhajali.

Podati hočem v nastopnem kratko razmotrivanje, ki se opira na izkušnje in položaj v predvojni dobi. Kdor bo pazno prečital te moje vrstice, bo marsikaj razumel, kar se nam dozdeva sedaj nepojmljivo.

Čehi so si s svojo pridnostjo, varčnostjo in žilavostjo znali ustvariti tako ugoden gospodarski položaj, da so bili pred vojno v gospodarskem oziru razmeroma najmočnejši med vsemi slovanskimi narodi. Niso zaostajali niti za Nemci, so jih v nekaterih panogah gospodarstva že nadkriljevali. Njihova gospodarska moč je tako narastla, da je postal njihov kapital že ekspanziven in je delal močno konkurenco nemškemu kapitalu po vsem slovanskem jugu: na Slovenskem, na Hrvaškem in na Balkanu. Ekspanzivna možnost in konkurenčna sposobnost Čehob med južnimi Slovani pa se je opirala ne samo na delazmožno sposobnost njihovih podjetij, marveč v prvi vrsti na njih krvno sorodstvo. Da, lahke brez drugega trdimo, če bi ne bilo te krvne sorodnosti, bi bila češka ekspanzivnost na slovanskem jugu skoro nemogoča; kajti nemško podjetništvo je bilo v obče vendarle še močnejše in trdnjše nego češko. To je bilo dejstvo, s katerim so morali računati Čehi in so tudi računali povsod tam, kjer je njih interes to zahteval. Seveda samo tam. Koder je bilo povdiranje slovanstva nepotrebno za ugodno uspevanje njihovih podjetij, ali celo škodljivo, tam so ga seveda opustili. Rasti svoje gospodarske moči Čehi niso žrtvovali v korist slovanstva, oni so pihali nanj, posebno, če so se interesi slovanstva križali z interesi češtva. Ali je bilo to prav, ali ne? Odgovor ni lahek. Slovenski idealist bo odločno trdil, da ne, ker je mnenja, da mora posamezen slovanski narod podrediti svoje interese vsemu slovanstvu. Toda drugi

VLADIMIR LEVSTIK.

45. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Cemu ne vriskam?« je pomislil naslanjaje se v mračno temo. »Vzrokob bi imel vendar zadosti: vrhunci družbe se klanjajo pred menoj, in ženske me obožujejo, da kar slišim razbijanje nežnih src. Ljubzen, to je važna stvar v visoki politiki! Bogue ali je med nocojšnjimi ena, ki ne bi sanjala o meni? Se ona, črnolasa Dora, se je izdala nazadnje; pogledala me je ravnodušno, zato pa mi je tem krepkeje stisnila roko... Sijajen deklič, pri moji veri; dragulj, če si jo mislim poleg Smučiklasove Nine z njenimi akvareli in dunajskimi valčki. Ali hoče postati grofica Beaupertuiška — haha! — kakor druge? Ne boš; poznam ženske, in videl sem nekaj svojega v njenih očeh. Ona ni kakor druge; misli te glavice hodijo svoja pota. Brr, parkrat mi je bilo, kakor da mi vidi v dno srca — pravi strah me je obhajal. Nu, vzamem jo na svoje rame kot prvi ljubavni križ v tej deželi; žal mi ne bo, če preveč ne znorim... To je ženska, ej Bože!«

Pohlepno je iztegnil roke ter jih razširil. Mamljiva slika mu je morala ovladati možgane, zakaj njegov obraz se je raztopil v sanjavem usmevu.

»Veselo bo, vseeno!« je zamrmral na robu postelje, odlagaje copate. »Morda veseleje ko kdaj... In dobro de človeku vedeti, da mu ne bo dolgčas

nazadnje — na koncu te grde, umazane komedije življenja!«

IX.

Sleherni solnčnih dni, ki so sledili temu večeru, je kopicil dokaz, da se ni uštel niti Smučiklas v svojih prebrisanih računih, niti grof v čudaškem samogovoru one noči. Ugled našega voditelja in gostova slava sta se valila v nerazdružljivem klopčiču vse dalje in dalje ter naraščala kakor plaz, obema v prid in veselje, v bridko žalost pa nesrečnemu Pohlinu, ki je stal ob strani ter onemoglo škripal z zobmi. Spet enkrat je žel naduti odvetnik po tuji setvi, on pa, najditelj novega malika in prvi vpriporitelj njegovega češčenja, je bil samo še garjav parijski, za katerega se ni zmenil nihče več; in vse zaradi starega poročnega cilindra... Brez tiste klavnosti ga Smučiklas ne bi bil izpodrinil; brez nje se ne bi bilo zgodilo, da je capljal za njima do hotela kakor sluga za gospodo in je grof vso pot govoril v odvetnika, njemu pa je pri slovesu komaj še podal roko!

Več dni ga je bilo nevarno izpraševati; njegovo razpoloženje je omahovalo v tem grenkem času med steklino in melanholijo, njegovo spoštovanje do grofa je prehajalo v sovraštvo in skrbna toaleta, s katero je odkraja zabaval znance in domače, v vrhunec zanemarjanja. »Knjiga o lepem vedenju« je ležala pod omaro, cilindar je bil položil Zenu v žgavni dar, ovratnik, v katerem se je svetil na

Smučiklasovi pojedini, je bil črn kakor obup njegove duše, in za nohti se mu je kopicila nesnaga v strahotnem izobilju. Ta vrnitev k starim pohlinškim šegam je prinesla tudi srcu več miru; gnev se je umeknil turobni resignaciji, svetomrznja hrepenenju po družbi. S potuhnjenim obrazom jo je primahal spet k »Zelenemu prešičku«, pozdravil brez ošabnosti na vse strani ter sédel v svoj koticček kakor nekda; toda že prva minuta razgovora ga je prepričala, da niti tu ne najde pozabljenja. Vsi pivci so prerokovali o grofu, in sleherna beseda je zvenela, kakor bi jo govoril Smučiklas v prilog svojim naklepom. Nihče ni dvomil, da je tujčeva naklonjenost odločilna za ves prospeh in blagor domovine; izkušeni politiki so tekmovali z idejami, kako naj bi se celokupni narod priljnil visokemu gospodu in kako bi stranka najlaglje odjedla nasprotnikom prvenstvo v tem početju. Dogodki na Smučiklasovem večeru so bili znani vsem; pripovedovali so nestevilno resničnih in izmišljenih podrobnosti, izrekob in anekdot; humanist se je prepričal, da je tragedija njegovega cilindra že stokrat premeta stvar. Nihče se mu ni rogal zaradi neuspešnega aristokrstva, narobe, še nekam spoštovali so ga zato; sploh je vladal v družbi gospodski ton, finoča je bila vsem na jeziku, in vsak je postavljaj svoje manire v ugodno luč.

(Dalje.)

slovanski narodi niso bili nič boljši v tem oziru, kakor Čehi. Kdor pozna delovanje gospodarskih podjetij drugih slovanskih narodov, nam mora potrditi. Seveda niso bili učinki neslovanskega ravnanja slednjih tako močni, kakor pri češkem podjetništvu: toda le iz vzroka, ker njihova gospodarska moč še ni bila tako razvita, kakor češka. Razmerno z njihovo močjo pa ni bil njihov egoizem nič manjši od češkega. Drugi slovanski narodi so bili tedaj ravnotaki kot Čehi, samo mi smo še idealni in se zgražamo ali smo se zgražali nad vsakim egoističnim činom. Kdo je imel prav, ali mi, ali oni drugi? Cankar pravi nekje: „Idealizem je iz lakote porojen...“ Mi smo bili in smo še lačni, zato smo trkali na § 19., mi smo bili in smo še danes revni in brez moči, zato smo polni slovanskih idealov, in se zgražamo, če opazimo, da jih drugje ni. Drugi so bili in so močni, zato so ošabni in ponosni, ni jim bilo treba sklicevati se na zakone ter prosjačiti za izvrševanje slovanskih, človeških in bogve še kakih dolžnosti. Pest je bila vedno pravica in kdor je nima, ta je dobival in bo dobival batine navzlic vsem zakonom in idealom. Vsa usta so bila med vojno polna demokratizma, pravice, enakosti in ne vem, česa še, toda na zadnje bomo ostali v kljub vsem obljubam najbrže na suhem. Naša pest je pre-slaba, mi smo premehki, zato se nas zastopavlja povsod. Ko so jugoslovanske ponižne dušice nekoliko zamrmrale nad italijansko predrznostjo, ki se je kazala celo v naši lastni hiši, že imamo vsemogoče mednarodne komisije na vratu. Če pa hinavski Italijani zapirajo naše vboge pare, pa se ta pravičen svet ne zmeni za tiste vboge žrtve, saj so pač samo Jugoslovani. Idealist ima seveda prav, če trdi, da to ni lepo in plemenito. Toda kdo se bo s tem sedaj ukvarjal, ali je kaka stvar moralna in pravična? Kdo se bo povpraševal, če je bilo lepo od Čehov, da so bili in so najbrže tudi danes tako grozni egoisti? Stali smo in stojimo najbrž tudi danes pred odločitvijo: ali češki ali tuji (nemški ali kak drugi) kapital. Pravim, da stojimo najbrže, ker danes pač ne moremo ničesar reči, kako se bo razvijala industrija in gospodarstvo pri nas. Prepričan sem, da bi se lahko znebili obojega, toda mi smo bili pre-slabi, da bi sami kaj vstvarjali. Mi smo investirali svoj kapital v nogavice, kakor da bi hoteli imponirati mišim in podganam s svojo gospodarsko močjo. Višek naše podjetnosti in gospodarske prebrisanosti je reprezentiralo vlaganje v hranilnice. Mi smo imeli in imamo toliko kapitala, da bi si lahko osvojili vsa tuja podjetja (industrijska, obrtna in trgovska) po Slovenskem. Posebno sedaj, ko smo svobodni državljani lastne svobodne države. Toda pustili smo se rajši izkoriščevati po drugih. Ali bo sedaj boljše? Pred nekaj leti so nam Čehi ustanovili dve banki. Delniški kapital se je zvišal, banke so dobro uspevale, toda smemo li danes (pred vojno) imenovati samo eno izmed obeh še čisto slovensko? Mnogo se je že pisalo in prigovarjalo, naj se Slovenci lotimo intenzivnega gospodarskega dela. Prej nismo tega hoteli slišati ali nismo znali, sedaj nas bo potreba silila, toda bodočnost bo v kratkem pokazala, če smo se kaj poboljšali. Prej vse tako opominjanje ni nič pomagalo, vedno smo bili na mrtvi točki. In če bi sam bog Merkur vrejeval gospodarske razpredelke ali stolpce v slovanskih časopisih in bi Slovencem predaval o potrebi in koristi gospodarskega dela, bi ne prepiral slovanske buče. To so bila žalostna dejstva in bojim se zelo, da bomo morali z njimi računati še danes.

Ni nam tedaj preostajalo drugega, kakor izbira med češkim in nemškim kapitalom. Čehi so hoteli izkoriščati naše dežele, Nemci pa tudi. Mi se tega izkoriščanja nismo znali ubraniti, kdo bi se pa potem prepiral, izgubili bi se liberalci in klerikalci ali kako so se že imenovali vsi tisti — alci —. Eno je bilo zlo in drugo ni bilo mило. Med dvema zlema smo volili manjše.

Čehi bi nas lahko gospodarsko podjarmili, ne pa tudi narodno. O tem smo si bili pač vsi na jasnem. Vedeli smo prav dobro, da bi nemškemu gospodarskemu podjarmljenju našli dežel sledil tudi narodni pogin Slovencev. Izgledov imamo več kot nam je potrebno in koristno. Zato nismo zapirali poti češkemu kapitalu.

Govorilo se je, da so češka podjetja v Trstu preveč izvajala svoje geslo „egoizma“ čestokrat v škodo slovenske in slovanske stvari. Morda s tem, da so bila precej prijazna Italijanom? Morala so biti v interesu lastnega napredka. Ali bi se naj naslanjali na Hrvate ali na Slovence v Trstu? Slovenci smo imeli v Trstu (kako bo sedaj, ne vem) precej malih in srednjih trgovcev in obrtnikov, toda drugega pa nič. Na prste ene roke bi lahko našteali vse tiste veletrgovce, ki so se res čutili Slovence ali Hrvate. Trst je bil in je deloma slovanski po velikem številu našega zavednega proletarijata, toda v gospodarskem oziru smo imeli prav majhno besedo. V primeri z gospodarsko in trgovsko veličino nemškega in drugonarodnega Trsta je pomenjala vrednost našega trgovskega in obrtnega kapitala res malo. Pravo trgovsko delovanje, v najvišji fazi razvoja, kakor borzno trgovanje, nam je bilo skoraj popolnoma tuje ali pa celo nepojmljivo. In v takih razmerah se češka podjetja pač niso mogla ozirati na nas. Če bi Čehi hoteli delati samo s slovenskimi trgovci in obrtniki, bi morali zapreti vse svoje banke v enem tednu.

Ne prihaja mi niti na misel, da bi branil Čeha, toda ker se začenja sedaj vprašanje in bo še bolj pereče in važnejše v najbližji bodočnosti, zato si moramo biti na jasnem s svojimi severnimi brati. Omenim še tukaj, da so bili Čehi ravno tako obsodrženi od Italijanov, kot mi Slovenci. Razlika je bila le ta, da so Italijani rabili češki kapital, medtem ko so se od naše strani bali le naše žilave pesti.

Češki kapital nam narodno ne more škodovati in nam tudi ne bo skušal škodovati. Res je, da so se znašli tudi med Čehi ultrafanatični elementi, ki so bili pripravljeni (in morda se najdejo še danes, ne vem, in ne morem, pa bi tudi ne hotel trditi) žrtvovati nas tudi Nemcem in Italijanom, če bi to zahtevala njih korist. One notice o zahtevi nevtraliziranja naših železnic, izjava nevtralnosti v našem prepiru z Italijani, nezainteresiranost nad Trstom itd. so kaj čudne, toda za sedaj še ne razpravljajmo o tem, čeravno ne smemo pozabiti jih, da ne bomo preveč razočarani mi dobri idealisti. Navedel bi le rad enega, ki je spadal med zgoraj navedene elemente in to je inženir Para. Radi tega se je slovenska javnost v Trstu svoj čas veliko razburjala. Ne vem pa, če je bilo potrebno, ker po mojem mnenju ta Para pač ni bil zastopnik vse češke javnosti. Dal je Čehom egoističen nasvet, toda tisti njegov nasvet je bil precej nespameten. Čehi bi si bili stokrat premislili, predno bi se ravnali po njem, kajti uspevanje čeških podjetij na Kranjskem bi bilo končno vendarle odvisno od naše volje.

Vojska je vse izpremenila. Kar je bilo prej, to danes ne velja. Ali bo tudi sedaj po vojni češki kapital imel dovolj moči razširjati in vpeljevati se med nami, ali bo imel dovolj polja v domači državi in vsled tega ne bo šel čez češke državne meje, tega pač najbrže danes nihče ne bo znal povedati. To bo pokazala bližnja bodočnost. Tudi ni mogoče danes že izreči, kakšna bo naša potreba po tujem kapitalu. To je gotovo in sem rekel že zgoraj, da smo imeli in bomo imeli lastnega kapitala dovolj, da bi lahko nacijonalizirali in financirali vsa podjetja v Sloveniji, toda ne vem, če nas je vojska kaj izpremenila. Vse-ljaki smo veliki postali, če bomo tudi veliki gospodarji, tega pa ne vem.

Dolžnost in skrb naše vlade pa bo morala biti, da bo skrbela za gospodarsko osamosvojenje in neodvisnost od tujega kapitala, pa naj bo

ta ali češki, ali nemški ali francoski ali še kak drug. Tudi nemški kapital nam v naši državi ne bo mogel toliko narodno škodovati, kot nam je in bi nam škodoval pod staro Avstrijo, vendar je tuj kapital. Narodni pregovor pravi: žlahta je raztrgana plahta. Če že tedaj žlahta nič ne velja, kaj pa potem tujec.

S primerno gospodarsko politiko se zagotovi slovenski industriji krasna bodočnost in upajmo, da postanemo sčasom bolj praktični, da bo naš narod spoznal boljše investiranje glavnice kot so hranilnice in posojilnice.

Še eno moram navesti tukaj, čeravno ne spada sem. Otresti se bomo morali izražanja duševnega razpoloženja. Ne bomo smeli imeti vedno na jeziku, kar imamo na srcu. Res je, da bi radi marsikoga v žlici vode vtopili, toda tega ne bomo smeli praviti na glas. Nemci so bili naši najhujši nasprotniki, istotako niso Madžari našim bratom Hrvatom prirastli na srce, Srbi se sedaj jezijo na Rumune, toda vsi ti bodo naši sosede in tudi najboljše mu sosedu ni mogoče bivati v hiši, če ima slabe sosede. Bili so to slabi sosedi, toda v bodočnosti se bomo morali pobotati z njimi. Potrebnovali bomo posebno Romunsko in pa Nemčijo, prvo bolj kot pa drugo. Zato pa jim kažimo fige le v žepu, obraz pa naj bo prijazen, kakor delajo Čehi. Res se pravi temu hinavščina, toda brez te ni mogoče izhajati. Naj se ne jezijo dragi bralci name, da kaj takega pišem, toda življenje zahteva tako od nas. Doslej tega nismo tako poznali, odslej bomo morali.

Morda se bo komu zdelo neprimerno, da sem zgoraj povedal jasno in razločno, kakšni so bili Čehi, toda bodimo odkritosrčni in govorimo jasno.

Nemški advokat — zastopnik bele Ljubljane.

„Straža“ piše: Na mariborskem okrožnem sodišču se je v petek, dne 7. marca vršilo zrebanje porotnikov. Zaupnik ljubljanske odvetniške zbornice je bil mariborski vsenemški advokat in član nemškega Volksrata dr. K. Faleschini. Zadeva je sicer videti na prvi pogled malenkostna, a če se vzame stvar resno, vidimo, da še v Ljubljani nočejo razumeti razmer na Slovenskem Štajerskem in posebno položaja tu na meji ne. Ljudi, ki noč in dan ne mirujejo v hujskanju in rovarstvu proti naši državi, se boža z mehko ljubljansko rokavico. Nočemo o tej stvari obširneje razpravljati, da se nam ne bi potem kje očitalo, da ru-jemo proti centrali, a odkrito povemo, da v Ljubljani v važnih narodnih zadevah ne vprašajo za svet mariborskih slovenskih krogov, ki jih imajo celo v Ljubljani sedaj dovolj na razpolago. In sedaj je ljubljanska odvetniška zbornica zapostavila slovenske odvetnike in je na važno mesto zaupnika pri zrebanju porotnikov imenovala volksratovca in člana predsedstva mariborske Südmarke in Schulvereina. Upamo, da bodo dobili ljubljanski „narodni“ gospodje pri zborovanju odvetnikov primeren odgovor.

Jugoslavija.

Jugoslovanske manifestacije v Pulju.

j Zagreb, 12. marca. (Izv. por.) Iz Pulja poročajo, da je prispela tja amerikanska komisija. Italijanska oblast je pod pritiskom medzavezniške komisije dovolila proste manifestacije. Pulj je imel ob tej priliki popolnoma jugoslovansko lice. Mesto je bilo polno slovenskih, hrvatskih in srbskih zastav.

Obletnica smrti narodnih mučnikov.

j Split, 12. marca. (Izv. por.) Pred par dnevi je poteklo leto dni, odkar so bili v Školjarih ustreljeni 4 mornarji, ki so vodili znano mornariško pobuno v Boki Kotorski. Med ustreljenimi sta bila dva Hrvata iz Dalmacije, eden iz Istre in en Čeh. Dalmatinski listi se v toplih člankih spominjajo teh narodnih mučnikov.

Čiščenje v Bosni.

j Sarajevo, 12. marca. (Izv. por.) Vlada je začela radikalno pometati s preostanki starega režima. Vladni krogi stoje na stališču, da je treba odstraniti vse osebe, ki so se na katerikoli način kompromitirale pod avstro-ogrsko vladjo, one pa, ki so samovoljno zatirale domače prebivalstvo, brez usmiljenja izročiti pristojnim kazenskim sodiščem.

Naš položaj na mirovni konferenci.

j LDU. Belgrad, 12. marca. V Belgrad je došel dr. Mihajlo Gavrilović, izredni poslanik in pomočnik ministrstva za zunanje stvari, ki se je mudil sedaj v Parizu. Listi poročajo, da bo podal v tajni seji narodnega predstavništva obširneje poročilo o zunanjem položaju naše države in o poteku dogovorov na mirovni konferenci.

Odločen nastop belgrajskega lista za naše pravice.

j LDU. Belgrad, 12. marca. Današnja „Epoha“ prinaša oster članek pod naslovom „Mirovni kongres“. V članku piše med drugim: Na konferenci v Versaillesu ne kujejo danes vsled Jugoslavije, ampak vsled — splošnega evropskega miru. To naj dobro pomislijo oni, ki so danes na mestih Bismarka, Andrassyja in Suvalova ter drugih. Naj pomislijo, da bo padla nanjo odgovornost za ustanovitev nove Alzacije-Lorene in nove Bosne. Naj vedo, da zna Srbija ravnotako braniti in varovati svoje istokrvne brate kakor zna biti zvesta in lojalna. Naj pomislijo, jeli mogoče, da pozabijo narodi na one svečano objavljene principe entente, pozabijo na krivice, ki jih jim prinese versailleski kongres namesto miru in ki bodo predmet novim spopadom.

Prestolni govor. — Narodno predstavništvo za naše pravice.

j LDU. Belgrad, 12. marca. Verjetno je, da bo prestolonaslednik Aleksander že na prihodnji seji, najbrže pojutrišnjem prebral prestolni govor. Nato bo pa manifestiralo narodno predstavništvo v regentovi navzočnosti za uresničenje vseh naših narodnih pravic. Vsi klubi bodo podali po svojih načelnikih tozadevne izjave, narodnemu predstavništvu pa bo predložena najbrže skupna resolucija. Politični krogi pričakujejo to sejo z veliko napetostjo in ji tudi pripisujejo veliko važnost.

Naše severne meje.

Quousque tandem? — Vsak dan novi nemški napadi.

n Ni ga dneva, da nam ne bi poročali o kakem novem kršenju premirja po Nemcih in o napadih na naše postojanke. Dan na dan moramo doživljati sramoto, da uderejo oborožene nemške tolpe na naše ozemlje ter odvajajo naše močake v ujetništvo. Tako nudimo zunanemu svetu res karikaturno državo, ki ne more napraviti reda niti na svojih mejah. Mi občudujemo potrpežljivost naših vladnih in vojaških krogov, ki ne morejo ali nočejo napraviti reda. Koliko časa bodo še pustili, da bodo nemške tolpe pobijale dan za dnevom iz zasede naše vojske ali jih odvajali v ujetništvo? Kaj pomaga sporočati, da so napadli Nemci tam in tam naše postojanke in s tem kršili premirje in kaj pomagajo uradna zatrdila: „Mi smo ukrenili vse potrebno“, ako pa naslednji dan zopet poročajo: Nemci so nas zopet napadli.

To itak znamo, da Nemcem ni nobena pogodba sveta. Saj je celo Bethmann-Hollweg proglasil pogodbo za kupo papirja. Ako ima tak človek, ki bi vendar moral nekaj držati na dostojnost, take pojme o svetosti pogodbe, seveda ne moremo od tako degenerirane soderge kakršno sestavljajo koroški in štajerski Nemci, pričakovati nič boljšega. Ti ljudje razumejo le eno: Pokazati jim treba puškino kopito in razdreti njih gadja gnezda v Celovcu, Beljaku in Gradcu. Ako pa nimamo toliko moči, da bi ukrotili te nedisciplinirane tolpe, potem

je najbolje, da kar takej likvidiramo kot država še predno smo jo prav ustanovili. Vsekako pa bi bilo nujno potrebno, da likvidirajo poprej oni, ki nimajo dovolj energije in zmožnosti, da pribore oblasti, ki jo zastopajo, potrebno avtoriteto na znotraj, a državi rešpekt na zunan.

Evo včerajšnje uradno poročilo: Ljubljanski dopisni urad poroča 12. marca dopoldne iz uradnega vira: Dne 10. t. m. so med 8. in 9. uro zvečer Nemci ustrelili nekolikokrat iz pušk na naše postojanke pri železniškem mostu, jugovzhodno pri Dulah. Naši niso odgovorili. 11. t. m. je letel nemški aeroplan preko Velikovca in metal letake. To je bilo približno ob 11. uri dopoldne. Okoli 7.30 popoldne so pričeli Nemci streljati iz pušk na naše mostišče pri Dulah. Naši so bili primorani odgovoriti, pri čemur se je razvil ogenj na obeh straneh take odseka. Med 8.30 in 9.30 so Nemci izstrelili 9 streliv iz topov. Naše topništvo ni odgovorilo. S tem postopanjem so Nemci zopet kršili premirje.

Političen pregled.

p Dr. Červar v Belgradu. O prosluitem istrskem politiku dr. Červarju so listi nedavno temu poročali, da je odpotoval na pariško konferenco. Kot „veščak“ za istrske razmere menda. Sedaj pa je karnaenkrat začel štrčiti po Belgradu. Kaj ga je karnaenkrat prignalo iz Pariza v Belgrad, ne znamo, a bržkone bo to, da je naša pariška delegacija spoznala, da ima „veščakov“ a la dr. Červar že več kot dovolj. No, ker s Parizom ni bilo nič, pa se hoče sedaj karnaenkrat vsiliti v narodno predstavništvo, češ, da ima do tega pravico, kot član Narodnega veča. Ne vemo sicer, kako je ta mož prišel v Narodno veče, a razumljivo je to z ozirom na položaj, ki je vladal meseca septembra l. l., in z ozirom na usiljivo dr. Červarjevo naravo, ki se sili povsod v ospredje. Nerazumljivo pa je, kako bi se ta nesrečni človek hotel vsiliti v narodno predstavništvo in da se bo verifikacijski odsek bavil z njegovo zahtevo. Sicer so v Belgradu možje, ki dovolj poznajo tega moža in bodo mogli dati verifikacijskemu odseku izcrpna pojasnila o „zaslužnem“ delovanju dr. Červarju kot ravnatelja opatijske igralnice itd. Po dolžnosti narodnih častnikov pa moramo verifikacijski odbor Narod. predstavništva opozoriti, da je dr. Červar denunciral dr. Mogoroviča v Voloski, ki je vsled te denunciacije bil interniran do prevrata. Za proste denuncijante pa v našem Narodnem predstavništvu ne sme biti prostora.

Dopisi.

d Grehi iz Litije. Gospod urednik! Večkrat ste že odprli predale svojega lista pravičnemu dopisniku iz Litije; danes pa dovolite, da povem enkrat jaz, kar mi je na srcu. Preden pa začnem, Vas prosim, da potrdite na koncu dopisa, da je to prvi dopis iz Litije izpod mojega peresa. Začnimo torej. Vstajenje Jugoslavije se je po vsej Sloveniji praznovalo kar naj-slovesneje, istotako tudi v Litiji. Priredila so vsa društva z več ali manj delavnimi člani slavnostno akademijo. Kardinalna točka vse prireditve je bil govor okrajnega glavarja g. dr. Podboja, ki je vsem navzočim govoril res iz srca. Vsakdo se je vračal od prireditve kot prerojen, kakor da bi mu par let padlo raz hrbet in govorilo se je, da se sedaj začno novi časi. Začeli so se res, toda pogledimo jih malo natančneje. Nova doba je prešinila samo peščico mladih ljudi, ki v svoji navdušenosti ne poznajo meja. Igralcidobrovoljniki sipljejo naravnost igro za igro in vrše tako svoje pijonirsko delo, ki rodi malo a dobrega sadu. Sokol se čilo razvija in obeta velikega razmaha. Pevsko društvo pa še danes preštevava gumba na suknjiču bi ali ne bi začelo rednega delovanja. V okolici hvala Bogu ni požarov, zato požarna bramba dremlje in se le vsako leto

enkrat t. j. ob občnem zboru prebudi za z vinom obloženo mizo. Poleg teh društev je še en neobgledenček, ki živi še izza časov miru, to je naše brašno društvo. Mislim, da ne rečem preveč, če trdim, da je naloga baš tega društva, da da v sedanjem času ne samo svoje liste, temveč tudi svoj lokal in pa kar je glavno svojo knjižnico, ki jo že 10 let moli in druge plesnive živali razjedajo, javnosti na razpolago, da se preosnuje v javno čitalnico in knjižnico, kamor ima dostop vsakdo, kjer si lahko izposojajo knjige ukazeljni nižji sloji, ki so in bodo naša čora. Knjižničar g. Prudič naj si kupi vode življenja, da mu zapolje po žilah druga kri, ki ga spomni, da je njegova naloga kot knjižničarja veliko resnejšega značaja kakor jo on pojmuje. A vse to, kar sem dosedaj naštel, bi lahko več ali manj spregledali, če ne bi bilo drugih grehov, ki smrde do neba. Gospod urednik! Če pridete kdaj v Litijo, potem boste zagledali dve veliki dvonadstropni hiši. Ena je g. Lebingerja, druga g. Elsnerja. Prvi kot drugi sta prišla pred davnimi časi s popotno palico v Litijo neke iz onih krajev, kjer rasto nemški hrasti. Izločili so jih, da ju presade kot najboljšo ali pa tudi kot najslabšo pasmo na dobro jugoslovansko zemljo, ki jo še danes tlači dobro slovensko ljudstvo. Tekom par let sta si z božjo, puntigamsko „kranjske špar-kase“ in slovenskega ljudstva pomočjo pridobila toliko, da se ju lahko prištevata milijonarjem. Lebingerjeva hiša stoji blizu okrajnega glavarstva, Elsnerjeva pa blizu sodišča. Tako se je torej lahko pripetilo, da je bil okrajni glavar g. Lebinger, (doba Mencigerjeva), predstojnik sodišča pa g. Elsner. Že pred vojsko je ljudstvo občutilo to krivo razdelitev javnih funkcijonarjev, za časa vojske je pa naravnost krvavelo pod pasovanjem Lebingerja in Elsnerja. Aprovizacijo je dovolilo okrajno glavarstvo Lebingerju, a menda le radi tega ker je takratni komisar njegov upanja polni zet, dalje ker sta morala oba tukajšnja trgovcadoručina braniti neslavno domovino, in pa ker je bil to tak ukaz od „zgoraj“. O gospodarstvu v tej organizaciji ne bom govoril, to nalogo prevzame radevolje g. Demšar, ki nam bo povedal, na kak način je nastal primankljaj za več 10.000 K, kakaj žitni zavod litijski aprovizaciji ne da prej blaga, dokler ni plačan ta „zaostanek“, ter še več drugih „malenkostnih“, reči kot so sladkor itd. itd. Prišla je Jugoslavija, s solzami v očeh pozdravljena od trpečih pravičnikov, z bledimi ustinicami in tresočih se hlačic od krivičnikov. Pozdravni govor je imel g. dr. Podboj. Oh, prerojenje, kako težko smo te čakali! Par mladih mož je z odločnim nastopom vzelo aprovizacijo v svoje roke in vrši prevzeto nalogo častno v dobrobit ljudstva. Toda zmotili so se. Slavnostni govornik je pozabil na besede, ki jih je govoril v Sokolskem domu dne 14. in 15. grudnia 1918., zato je pustil sladkorno aprovizacijo z različnimi „rezervami“ in „zaostanki“ v rokah g. Lebingerja, za katerega še danes brusi korumpirano uradništvo bivše Avstrije svoje pete, zastonj ali nezastonj, to je končno vseeno. Ali če se to godi še od danes naprej, ko zvedo vsi, kakega gada rede, potem bo treba napraviti na vlado SHS v Ljubljani energično vlogo, kjer bomo odločno zahtevali, da se odstranijo iz Litije vsi oni g. uradniki, ki se niso kot bivši feldvebelni proslule avstrijske korumpiranosti naučili družega, kot snažiti kljuke in lizati pete onemu, ki je nas daval in dušil. Torej gospodje uradniki-levinci, poslušajte, kdo in kaj je gospod Lebinger. G. Lebinger je največji potuhnjenelec in hinavec, kolikor jih nosi zemlja. On kot bivši načelnik in še sedanjí odbornik litijske okrajne posojilnice je sedel ves čas tudi v kreditnem odseku kranjske špar-kase v Ljubljani in je kot tak sokriv in sopovzročitelj vseh onih krivic, ki nam jih je tekom let naprtla naša največja sovražnica. Povedal sem vam in mislim, da bode zadostovalo vsem od g. glavarja pa doli do pisarja. O

gospodu Elsnerju ste v zadnjem času priobčili g. urednik več izčrpanih dopisov. Omenjeni g. je bil tako velik pestitelj vseh sodnih uslužbencev, da sodni sluga še kihni ni upal, če on ni dovolil, kaj šele, da bi smel obesiti ra sodniško podstrešje svoje perilo. Vidite, in mesto da bi naši g. uradniki hodili kot svila zvezda pred ljudstvom in ga učili: „kot živa vruga boj se švaba“, pa gredo tem krvosomom vsepovsodi na roke, da nastane nujno vprašanje, koliko časa bode ta reč še trpela, da se bode šopiril med nami oholi Nemec in nas zasmehoval na naših lastnih tleh? Obleka se lahko menja, zafuran značaj popraviti je pa popolnoma nemogoče. Zato svetujem vladi, da napravi čimprej sklep, da se vse od stare trhle Avstrije prevzeto uradništvo, ki je doslužilo 30 let, pošlje med staro šaro in se nadomesti z novim, nepokvarjenim, samostojnim; le na ta način je mogoče, da se čimprej iznebimo vsega, kar nas je in nas še hoče ovirati v našem razvoju. Litjani! Vam pa, ki ste dobre volje, kličemo, hodite ravno pot zdravega, kmečkega razuma, ki Vam pravi, da naj od Vas živi le Vaš človek, in ne ozirajte se na tiste, ki še danes nosijo, bodisi vsied komodnosti ali pa zlobne nevednosti vedoma svoje groše švabom na altar. Devetkrat obrni besedo na jeziku, predno jo izgovoriš, devetkrat desetkrat pa krajcar, predno ga zanešeš k švabu. Vsi prizadeti naj mi oprostite, da sem jim odkritosrčno povedal, kar mislim, toda moralo se je zgoditi, ker tako ne sme iti dalje. Kdor ne ve, kaj je njegova dolžnost v Jugoslaviji, tega je treba poučiti, če migljaj ne pomaga, naj se pove javno, A. L.

(Na željo gosp. dopisnika izjavlja uradništvo, da je ta dopis res prvi od njega.)

d Celje. Tako se nehoti vprašujemo, ako malo natančneje in globlje pogledamo v naše življenje, kakor se je razvilo pri nas v Celju po preobratu. Izčiščenje pri državnih uradih se je izvršilo dosti hitro in priznamo, da tudi dosti temeljito. Skušnje, ki smo jih imeli in jih imamo še dan na dan z našimi „neodrešenimi“ Nemci, bi zahtevale sicer največjo doslednost in brezobzirnost do najmanjših malenkostij. Priprosto načelo pravičnosti in ohranitve naših ljudi, ki so bili od nekdaj samo brezpravna para in ki so vsa ta leta vojske toliko pretrpeli, zahteva od nas, da ne pustimo teh naših ljudi brez kruha, da zasedemo ž njimi mesta, ki jih še danes opravljajo ljudje, ki niso naši. V mislih imam naše male ljudi, predvsem našega malega uradnika, saj ta je trpel največ, slovenski kapitalist si je že pomagal tudi v stari Avstriji. Kdor je služil stotisoče ali milijone, ta je lahko tudi dajal tisoče in desetstisoče odkupnine, pa pri vsem tem razkošno udobno živel. Pa pogledajte v uradniške rodbine, koliko pomanjkanja so trpele in vprašajte, kako je danes, od same sreče osvobodene domovine se tudi ne da živeti. Priznavamo vse težkoče, s katerimi se ima boriti nova država, ki je zrasla na razvalinah propadle Avstrije, zahtevamo pa odkrito in odločno, da se da našim ljudem kruha in zaslužka. Dokler niso naši ljudje pod streho, ne delimo milosti onim, ki niso naši. Kdor tako gospodari, ne ravna prav. — Po celjskih ulicah se pomikajo vozovi s pohištvo, selijo nam Nemce tjaor na sever, kamor so vedno hrepeneče gledali, sedaj ko je postalo to resnica, pa gredo tako neradi in tako težko. Pa vsi še niso šli, in kakor čujemo, jih tudi ni volja oditi, počutijo se pri nas prav dobro, zdi se nam, da mnogo boljše, ko naši ljudje v Gradcu. Teh prisiljenecv na naših tleh s kolom ne bomo podili od nas, strogo pa moramo kontrolirati, kaj delajo in neusmiljeno bomo bičali brez izjeme osebe, kako se od naše strani žnjimi postopa, v katerem jeziku se ž njimi uradno govori. Ali se naši slovenski ljudje ne sramujejo, da z raznimi celjskimi „Nemci“, z advokati, trgovci in obrtniki, ki znajo vsi slovensko, govorijo še vedno nemško; kedaj za boga bo

vendar konec te sramote. — S 1. sušcem smo dobili v Celju konečno tudi slovensko ljudsko in meščansko šolstvo. Slovensko učiteljstvo, ki je prevzelo pouk na mestnih šolah, čaka lepa naloga, da vse te stotine in stotine slovenskih otrok, ki nam jih je zastrupevala nemška šola, spravi zopet nazaj na pravo pot prave vzgoje v maternem jeziku.

d Celjski okraj. Opetovano slišimo in čitamo, kako surovo in roparsko nastopajo v Nemški Avstriji napram Slovencem. V Gradcu še na ulici ne smejo slovenski govoriti, ker bi bili sicer v smrtni nevarnosti pred nemškimi divjaki. Ali pa, bi si li upali Slovenci narediti izlet iz Gradca v okolico? Švabi bi jih pobili! Popolnoma drugače pa je v Jugoslaviji! Celjski Nemci hodijo na lov v Štore, Št. Jur in drugam; ribarijo v Voglajni, ne da bi se jim skrivil las. V začetku meseca svečana je imelo osem Nemcev, med temi dr. Fasching z Ljubljane menda kot aranžer, puranovo pojedino v gostilni pri „Jugoslovani“ (!) v Št. Jurju. Jedio in popivalo se je do 3. ure zjutraj. Kje je dobil gostilničar petrolej? Sploh pa policijske ure v Št. Jurju ni. Župana ni, modri odborniki se ne morejo zediniti, katerega bi volili za župana, „men je vse en, kater bo župan“, vidi, večina odbornikov ni zato, da bi bil župan najbolj sposoben mož, ampak marijoneta. Edini so si pa v tem, da pijejo, pojejo, kričijo, se prepirajo, a drugi dan kot najboljši prijatelji (navidezno) zopet v gostilni snidejo. Kdo pa bo potemtakem skrbel za red, policijsko uro itd.

d Ptuj. V nedeljo 9. marca t. l. je bil v Narodnem domu protesten shod proti okupaciji našega ozemlja po Italijanih. Na shodu so vse tri politične stranke enodušno izrekle najostrejši protest proti zavratni zasedbi velikega dela naše Slovenije. V spret-nih govorih so govornice in govorniki orisali naš položaj na jugozapadu in severu.

Prošnja.

V soboto 15. marca se vrši zbor delegatov Narodno Socijalne Zveze v Ljubljani in v nedeljo 16. marca glavna skupščina. Odposlanci N. S. Z. pridejo iz vse Slovenije in N. S. Z. jim mora za soboto 15. marca preskrbeti prenočišče. Prosimo zavedne Ljubljance, da bi nam za eno noč odstopili prenočišča za delegate. Nazna-nite, koliko postelj morete odstopiti. Upamo, da ne apeliramo zastonj na narodno zavednost bele Ljubljane! Prijave prosimo na Nar. Soc. Zvezo v Ljubljani, Narodni dom, pritličje, levo.

Dnevne vesti.

dn Promocija. 28. febr. je promovirala na dunajski univerzi za doktorico medicine ga. Ana Zalokar v Ljubljani, Sodna ulica 1.

dn Ultimatum uradništva denarnih zavodov v Sloveniji. Na zborovanju 9. t. m. je uradništvo denarnih zavodov sprejelo resolucijo, da prične danes zjutraj ob 8. uri s stavko po vseh zavodih, ako uprave denarnih zavodov ne ugodijo upravičenim zahtevam uradnikov. Kakor se nam poroča, se bo dosegel vsled posredovanja deželne vlade sporazum med upravami in uradništvom.

dn Umrl je v torek dne 11. t. m. ravnatelj mestnega dekliškega liceja Ivan Macher, ki je bolehal že delj časa na želodčni bolezní. Ž njim izgubimo vestnega delavca v prirotopisni stroki in vnetega turista. Blag mu ostani spomin!

dn Javnim uradom in občinstvu v uvaževanje! Javnim blagajnam dohajajo pogosto po poštnih nakaznicah in položnicah razni zneski, v mnogih slučajih z nepopolnim naslovom in brez označbe, na kaj se nanaša dotično plačilo. Vse urade kakor tudi občinstvo se prosi, da v izogib nepotrebnemu poizvedovanju pri vsaki denarni pošiljavi navedejo natančni na-

slov dotične blagajne (n. pr. finančna deželna blagajna, Ljubljana) ali če je plačilo namenjeno blagajni bivšega deželnega odbora (deželna blagajna, Ljubljana, dvorec) in da vsikdar na nakaznicah odnosno položnicah napišejo namen plačila in morebiti tudi številko dopisa ter oblast, ki je to plačilo odredila.

dn Kurz za državno računostvoje otvori 15. marca 1919 in sprejema prijave v petek 14. marca t. l. na Poljanski cesti šte. 2, I nadst., soba šte. 12 od 3. do pol 4. ure popoldne. Franc Klovár, rač. revident.

dn Kaj je pri nas vse mogoče. V Ljubljano prihajajo zadnje čase belgrajski časopisi z opazko: Cenzurirano. Ljubljana je prečrtana, spodaj pa je napisano z modrim svinčnikom — Laibach! Pa naj kdo reče, da smo v svobodni Jugoslaviji!

dn Zaplemba blagajne bivšega vojnopoštne urada 198. Poveljstvo, četa, zavod, Narodni svet ali posameznik, kateremu je kaj znano o zaplembi blagajne, mesečnega obračuna in inventarja bivšega vojnopoštne urada šte. 198, naj zanesljivo javi, kar mu je znano, vojaški intendanci za Slovenijo v Ljubljani.

dn Odpuščeni vojaki pozor! Prošnje odpuščenih vojakov radi odškodnine za izgubljeno civilno obleko, katera je bila svoječasno oddana pristojnim vojaškim skladiščem, se naj zanesljivo pošiljajo dopolnilnemu poveljstvu v Ljubljano, Ambrožev trg 7. in ne več intendanci dravske divizijske oblasti, katero bo v naprej tozadevne prošnje reševalo.

dn Imejteljem hrabrostnih svetinj se dodatno k že objavljenemu pozivu glede prijave za enkratno odpravnino naznanja, da se imajo v vojaškem uradu v Mestnem domu v Ljubljani z dotičnimi legitimacijami prijaviti samo oni, ki se nahajajo v civilnem razmerju in stanujejo v mestu Ljubljani. Prijave aktivno služočih vojakov se ne sprejemajo, ker je zanje merodajno v vseh zadevah njih vojaško poveljstvo. Tak poziv so dobila vsa okrajna glavarstva po Sloveniji, torej je nepotrebno, da prihajajo ljudje po tozadevne informacije z dežele v Ljubljano.

dn Slovenskemu učitelstvu v pomislek in odločitev. Sedaj ima skoro vsak stan skupno stanovsko organizacijo, ker je razvidel, da edino v slogi je moč. Zakaj bi jo učitelji ne imeli? Veliki uspehi, ki so jih dosegli različni stanovi, so dokazi velikanske moči v stanovskih organizacijah. Gotovo je, da so se in se bodo vse učiteljske organizacije, ako se ne združijo v stanovsko organizacijo, izrabljale v strankarske namene. To znamo že iz lastnihkušenj. Pustimo vsakemu posamezniku njegovo notranje mišljenje in hotenje. Napravimo iz obeh organizacij t. j. iz „Zaveze“ in „Slovaške zveze“ — eno skupno stanovsko organizacijo, ki bo zastopala dobrobit učiteljskega stanu in razvoj šolstva. Proč z vsem, kar ovira skupno delovanje. Le v stanovski organizaciji bo zagotovljena dobra bodočnost učitelstva. — Učitelj.

dn Sestanek svobodomiselné omladine v Zagrebu. Sinoči se je vršil v poslopju srbskega internata v svrhu ustanovitve organizacije sestanek svobodomiselné zagrebške omladine.

dn Slovenski Akademski dom v Zagrebu. Za silo urejen služi potrebam okoli 200 visokošolcem, nastanjenim v bivši pučki šoli. Kakih 50 juristov pa se je naselilo v telovadnici realne gimnazije. Na splošnem zadnjem dijaškem sestanku se je opozarjalo, da so vseučiliški profesorji pozdravljali slovenske dijače kot goste in ne brate. Politične frakcije se še niso razvile, pač pa se organizirajo stanovske skupine. Radi slovenskega vseučilišča je zavladovalo med dijaštvom veliko veselje. V soboto 8. t. m. se je vršil v radniški kazini na Kaptolu občni zbor Jugoslovanskega akad. društva Domagoj. Dan pozneje se je sestal dr. Matija Ambrožič, zdravnik Deželne bolnice v Ljubljani s tukajšnjimi slov. medicinci v dvorani Akad. doma, v svrhu stanovskega pogovora.

dn Za begunce. Beguncem, se se vračajo v svoj domači kraj ali ki vsled vladne odredbe selijo drugam, izdajajo okrajna glavarstva, politične ekspoziture, posredovalnica za begunce v Ljubljani in uprava begunskega taborišča v Strnišču legitimacije za prosto vožnjo in sicer za osebe, kakor tudi za prtljago. Opozarjamo begunce, da mora vsakdo, kdor se ne izkaže s tako legitimacijo sam plačati vožnjo ter da se mu ti stroški pozneje ne povrnejo.

dn Stanovanjske razmere v Ljubljani. Stanovanje ge. Angiola v Mathianovi hiši (8 sob) je bilo prazno in ga. Mathian je predložila magistratu v razsodbo sledeči dve stranki kot reflektante: Trgovko Bračko, ki je poročena, pa ne dobi tu stanovanja in stanuje momentano v Ljutomeru. Preseliti se mora radi trgovine sem. Ker je stanovanje veliko, bi stanoval v istem stanovanju tudi Janko Pogačar, trgovec, tu, ki se mora kot Slovenec izseliti z Dunaja s svojo soprogo. Proti je pa bil trgovec Wolf, nemški Prus, ki ima že osem let stanovanje v Ljubljani, a ga samo premeni in samski g. Barešič, ki ima tudi že stanovanje tu. Mestni magistrat je določil stanovanje Wolfa! Tedaj nemški Prus si lahko izbira stanovanje, in ima prednost pred dvema slovenskima rodbinama, kojih ena je celo begunka, druga pa trgovka, pa nima stanovanja tu. Tako postopanje magistrata je pač pristno avstrijsko, še dolgo pa ne vredno jugoslovanske Ljubljane. Nemci mečejo naše ljudi na cesto, naše oblasti se jim pa klanjajo na vse načine.

dn Porotno zasedanje v Mariboru se prične 25. t. m.

dn Našla se je v nedeljo dne 9. t. m. v večernem vlaku od Jesenic do Radovljice v II. razredu denarnica z srednjo vsoto. Denarnica je pri postajnem načelnstvu v Radovljici.

Društvene vesti.

dr Slov. pevsko društvo Ljub. Zvon ima danes ob osmih zvečer važno skupno pevsko vajo. Brez izjeme vsi!

dr Slovensko zdravniško društvo. Po dopolnilnih volitvah na izrednem občnem zboru, 6. t. m. je sestavljen odbor takole: predsednik dr. Alojz Zalokar, podpredsednik dr. Vinko Gregorič, tajnik dr. Matija Ambrožič, blagajnik dr. Ernst Dereani, knjižničar dr. Alojz Kraigher, odborniki: dr. P. Košenina, dr. Zivko Lapajne, dr. Bela Stuhar, dr. A. Schwab, dr. Alojz Homan, dr. Mano Dereani, dr. Ivan Matko, dr. Viktor Kač; preglednika: dr. Ivan Jenko in dr. Mirke Čerulč.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

V četrtek, 13. marca, H. Ibsena „Strahovi“, za abonement C.

V petek, 14. marca, ostane gledališče zaprto.

V soboto, 15. marca, ob pol 8. zvečer „Revolucijska svatba“, izven abonementa.

V nedeljo, 16. marca, ob pol 8. zvečer, „Revolucijska svatba“, za abonement A.

Operno gledališče.

V četrtek, 13. t. m. ob pol 8. uri zvečer „Boheme“, za abonement A.

V petek, 14. marca, ostane gledališče zaprto.

V soboto, 15. marca, ob pol 8. zvečer, „Slovačka princeska“ za abonement A.

V nedeljo, 16. marca, ob pol 8. zvečer, „Slovačka princeska“, izven abonementa.

Iz gledališke pisarne. Narodno gledališče v Ljubljani nujno potrebuje original Gorkijeve drame „Na dnu“ ter prosi vljudo onega g. ljubitelja književnosti, kateri bi knjigo slučajno imel, da mu jo posodi. Prav tako prosimo vse gospoje, ki imajo ruske drame v originalu, da nam naznani svoje cenj. naslove in imena knjig. Gg. pisatelje in prevajalce prosimo, da nam naznani, katere drame prevajajo, oziroma mislijo prevajati.

Kulturen pregled.

kl Glasbena Matica. Zlatko Baloković, največji jugoslovanski goslarski umetnik sedanje dobe, bo v svojem ljubljanskem koncertu v petek 14. marca zvečer ob polosmi uri izvajal sledeči krasni vseskozi slovanski spored: 1. Anton Dvořak: Koncert za gosli v A-molu. I. Allegro moderato. II. Adagio. III. Finale. (Ta skladba v treh stavkih spada med najznamenitejša dela svetovne goslarske literature.) 2. Oskar Josepovič: Sonata za gosli in klavir v Fis-molu, v treh stavkih. I. Allegro moderato. II. Adagio. III. Presto scherzando. (Skladba je izborna

delo znamenitega hrvatskega modernega skladatelja in posvečena mojstru Zlatku Balokoviću.) 3. Anton Dvořak: a) Slovanski ples v E-molu, b) Slovanski ples v G-duru, c) Bedřich Smetana: „Iz moje domovine“. 4. Wieniawski: Ruski karneval. (Skraino efektna virtuoza skladba.) — Klavirsko spremljevanje izvaja vseučiliški prof. dr. Hugon pl. Michalovich iz Zagreba. — Vstopnice se dobivajo v predprodaji v Prešernovi ulici. — Slovenci, udeležite se koncerta v mnogobrojnem številu. Del čistega dohodka žrtvuje Baloković na korist „Kola milosrdnih sestara SHS“. Pokroviteljstvo je dobrodne organizacije za Slovenijo izvršuje preblagorodna gospa dr. Tavčarjeva.

Upor Špartakovcev v Berlinu.

Krvavi boji se nadaljujejo.

V Nenčiji in posebno v Berlinu se še vedno nadaljujejo krvavi boji. Samo sodaiji v Maorbitu so izročili 1200 Špartakovcev. Čete gardne kavalarijske strelske divizije so zajele oboženega Špartakovca, v čigar posesti so našli dragocenosti v vrednosti 800 tisoč mark. Ropar je bil takoj po prekem sodu ustreljen. Vladne čete postopajo proti ujetim Špartakovcem z vso brezobzirnostjo. — Špartakovci so napadli poslopje „Vorwärts“, a so jih vladne čete odbile. Imeli so 12 mrtvih. Na Brunnenstrasse je došlo tudi do spopadov in so imeli Špartakovci 30 mrtvih. — Župan v Lichtenbergu je naprosil ministra za državno brambo, naj se ustavijo sovražnosti vladnih čet proti Lichtenbergu. Sestavila naj bi se narodna bramba, v katero naj bi vstopili tudi sposobni Špartakovci. Nadalje se je zahtevala tudi zamenjava ujetnikov, popolna nekaznjivost za vse, ki so prišli med boji v roke vladnih čet, ali ki so se bojev udeležili. Minister za državno brambo je županu in meščanom zagotovil največje prizanesljivost. Operacije pa se ne morejo ustaviti, ker je treba tudi to opiralšče Špartakovcev odstraniti, da se more prebivalstvo v Lichtenbergu trajno posvetiti svojim mirnim poslom. — Državna vlada in prusko prosvetno ministrstvo sta izdala na berlinske visokošolce poziv, ki se glasi med drugim: „Državna vlada potrebuje akademično mladino nujno v boju zoper pretečo anarhijo in se zanaša na njeno zvestobo.“ — Špartakovci so razširjali v Lichtenbergu letake, kjer so izrečno hujskali k moritvi. Špartakovski voditelji pozivljajo razen tega svoje ljudi, naj ustrelje vsakega ujetega vladnega vojaka. Prebivalstvo v Lichtenbergu je deloma poizkušalo pobegniti iz bojnege okrožja v Berlin; Špartakovci pa so ga pri tem mnogokod ovirali in ga prisilili ostati v hišah; s tem so vladne čete obveščene, da prizanašajo hišam.

Drobne vesti.

drv V Strassburgu so minulo nedeljo z velikim slavljem vsadili „drevo svobode“. — V Parizu bivajoči Čehoslovaki so minulo nedeljo priredili veliko slavnost, katere se je udeležilo več članov mirovne konference. Predsednik pariške čehoslovaške kolonije je pozdravil Francijo kot osvoboditeljico čehoslovaške države. — Odsek desetorice mirovne konference je ponudil Italiji mandat, da zasede in upravlja Armenijo. — ČTU poroča iz Curiha, da se je intrigam „kralja“ Nikita s pomočjo Italije posrečilo doseči, da bo ententa vprašanje Črne gore rešila tako, da se dežela ne združi z Jugoslavijo, pač pa le stopi z njo v tesno zvezo. — Na Slovaškem se prične dne 24. t. m. ljudsko štetje. Pri tem bodo sodelovali češkomoravski učitelji. — Minister Bonar Law je naznanil v ponedeljek v angleški poslanski zbornici, da so odstranjene vse ovire glede gradbe podmorskega predora med Angleško in Francosko. Dela se pričnejo takoj. Predor bo omogočil vsak dan prevoz 30 000 potnikov in 30 000 ton blaga. Brzovlak bo rabil iz Londona do Pariza ne več kot 6 ur. Delo bo trajalo 5 do 6 let.

— Regent Aleksander je došel v Belgrad. Na vožnji z avtomobilom iz Mitrovice—Belgrad se je nekoliko prehladil. Prebivalstvo mu prireja povsod, kjer ga vidi, živahne ovacije.

Zadnje vesti.

Grozeč spor z Italijo?

Amerikanska posadka zapustila Reko.

LDU. Reka, 12. marca. (DKU.) Amerikanska posadka je danes zapustila mesto. Španski konzul, ki zastopa ameriške interese, je pozval vse podanike Zedinjenih držav, da naj se takoj pripravljajo za odpotovanje. Amerika hoče ostati nevtralna v konfliktu, ki bo najbrže izbruhnil med Jugoslavo in Italijani.

Italijani zasedli Split.

LDU. Split, 12. marca. (DKU.) Italijanske trupe so zasedle Split. Italijanski general je prevzel poveljništvo nad mestom in pristaniščem. Angleške čete in ladje so odplule.

Seja narodnega predstavništva.

Belgrad, 12. marca. (Izv. por.) Današnja seja narodnega predstavništva se je začela ob 10. uri dopoldne. Otvoril jo je predsednik verifikacijskega odbora. Po odobritvi zapisnika je opozoril minister notranjih zadev Svetozar Pribičević, da nekateri poslanci iz Dalmacije niso mogli priti v Belgrad, ker jih italijanske oblasti niso pustile iz zasedenega ozemlja. Ministrovo poročilo je vzbudilo v dvorani velik vihar ogorčenja in protesta. Nato je prešla zbornica na dnevni red t. j. na poročilo verifikacijskega odbora. Predsednik odbora je prečital poročilo v srbohrvaščini. Ko je hotel nato dr. Lončar prečitati poročilo v slovenščini, so slovenski poslanci protestirali. Ministrski podpredsednik dr. Korošec je ob odobravanju cele zbornice izjavil, naj opusti čitanje v slovenskem jeziku, ker vsi Slovenci razumejo srbohrvaščino. Ministrski predseenik Protić je javil, da bi morala tudi manjšina verifikacijskega odbora predložiti svoje poročilo pismeno. Zastopnik manjšine Kosta Petrović (radikalni desident) odgovarja, da je manjšina to opustila, da se ne bi seja preveč zavlekla. Seja je bila končana deset minut pred 11. uro dopoldne. Prihodnja seja je jutri ob 9. uri dopoldne.

Vprašanje rekonstrukcije kabineta.

Belgrad, 12. marca. (Izv. por.) Današnja seja narodnega predstavništva je bila zelo kratka, ker so vse stranke izrazile željo, naj se jim da priitko, da se posvetujejo o političnem položaju. Večina parlamentarnih klubov je imela nato seje. Politični položaj je še vedno nejasen. V ospredju stoji zopet kalkulacija o sodelovanju JDS, Jugoslovanskega kluba in staroradikalcev. Bloku se pridružijo morda še srbski samostanci, dočim bi tvorile druge srbske stranke z Narodnim klubom hrvatskih separatistov, socijalnih demokratov in delom muslimanov opozicijo. Če pride do te grupacije, bo sedanji kabinet odstopil in se sestavil parlamentarni kabinet. Le mesta ministrov iz opozicijskih strank bi bila nova. Vprašanje rekonstrukcije kabineta bo postalo aktualno še le koncem prihodnjega tedna, ko bodo prišle na vrsto razne predloge o notranji politiki.

Vancaš izročen državnemu pravdnistvu.

Sarajevo, 12. marca. (Izv. por.) Aretacija dr. Mandića, o katerem smo poročali, da je osumljen skupno z bivšim stavb. svetnikom Vancašom protisrbskih izgrediv l. 1914, je razveljavljena. Vancaš je oddan državnemu pravdniku.

Čiščenje se nadaljuje.

Jajce, 12. marca. (Izv. por.) Tu so aretirali sodnega pristava Ferda Stilinovića, ker je osumljen, da je kot avstrijski ofir opustošil v Užicah v Srbiji hiše srbskih domačinov. Spoznali so ga tudi na neki fotografiji, ko je prisostvoval pri izvedbi obsodbe nekega srbskega kmeta.

Tajnik grofa Karolyja v Belgradu.

Zagreb, 12. marca. (Izv. por.) „Jutarnji list“ poroča iz Belgrada, da je prišel tja v posebni politični misiji tajnik grofa Karolyja in dopisnik dunajske „Arbeiter Zeitung“ Benesch, katerega je sprejel v avdienci ministrski predsednik Protić in minister Pribičević. Kolikor je znano, je prišel glede meja v Vojvodini, posebno glede Temešvara in Subotice, katere bi radi imeli Madžari. Glede Reke se je izjavil, da je potreben sporazum med Jugoslavijo in Italijo.

Tihotapstvo živil za Italijane.

Karlovac, 12. marca. (Izv. por.) Iz Karlovca se izvažajo živila kar na veliko Italijanom na Reko. V vsakem vlaku se izvažajo polno zavojev in kovčkov. Celi vagoni svinj, živine in raznega živeža se pošiljajo iz Karlovca do Bakra, a od tam se tihotapi čez mejo na Reko. Meja ni zastražena in tudi v vlakih ni revizije. — Pri mesarju Ivanu Luketiću v Karlovcu je naročil pretekli teden tak tihotapec klobase in pobotaia sta se, da mu jih bo Luketić dajal vsak teden po 3000 komadov ter je dobil za to are 3000 K. Mesa in masti je prodal Luketić samo pretekli petek za 35.000 K. Petintrideset tisoč kron samo en dan en sam mesar, koliko pa še drugi! Iz tega se vidi kako cvete tihotapstvo. Italijani pa zasedajo naše kraje, zatirajo naše primorske rojake, a mi jih — redimo.

Tihotapstvo z živili na meji.

LDU. Maribor, 12. marca. Z ozirom na tihotapstvo, organizirano v širšem obsegu v Mariboru, ki ima svoje zveze zlasti s Hrvatsko in Kranjsko, je izdala državna policija odredbe o poostreni kontroli. Danes so na cesti v Karčevino zasačili tihotapca Lasiča, baje iz St. Petra pri Mariboru, ki je skušal 5 konj utihotapiti preko meje. Prijeti se je izgovarjal, da pelje konje v Pesnico k Prahu, da mu jih izroči v rejo. Prah pa je znan, da je v zvezi z Reibenschuhom iz Pobrežja, ki se peča s tihotapljenjem konj in je bil pri tem šele pred kratkim zasačen v Špilju z 22 konji. Nadalje je policija danes zasledila pri železničarju Uršiču v Karčevini 20 kg finega tobaka, namenjenega tudi preko meje. Pri njem so deklice v ta namen izdelovale cigarete, ki jih je policija zaplenila izgotovljenih 1000 komadov.

Aprovizacija.

a Prodaja vžgalic na sladkorne izkaznice. Na vsak drugi odrezek sladkorne izkaznice za marec se dobi takoj po en zavitek (deset škatlic) vžgalic za ceno 160 K. Levi del sladkornih kart se mora strankam vrniti radi prodaje sladkorja. Vžgalice na št. 22 se dobi v I. okraju, na št. 42 in 43 v III. okraju, na št. 68 v V. okraju, na št. 10 in 53 v VI. okraju, na ostale številke pa v tistem okraju, kjer se dobi sladkor. — V I. okraju: na št. 1, 2 in 5 pri Ojstruži, Poljanska cesta, 3 in 4 pri Zirkelbachu na Poljanski c., 6 in 7 pri Vrhovcu na Poljanski c., 8, 9 in 22 pri Raucherju, Pred Skofjo. — V II. okraju: na št. 11, 12 in 13 pri Taučerju, Stari trg, 14, 15 in 16 pri Zetkovi, Sv. Florjana ul., 17 in 19 pri Zorcu, Sv. Florjana ul., 18 pri Jerančiču, Sv. Florjana ul., 20 pri Deržaju, Sv. Florjana ul., 21 in 23 pri Kavčiču, Sv. Florjana ul., 24, 26 in 27 pri Skubicu, Sv. Florjana ul. — V III. okraju: na št. 28 pri Sokliču, Pred Konjušnico, 25 in 29 pri Tenetju, Gradaška ul., 30 in 31 pri Jelačinu, Cojzova c., 33 34 in 35 pri Steinerju, Opekarska c., 32, 36 in 37 pri Pocku, Opekarska c., 38 in 39 pri Vrtačniku, Opekarska c., 40, 41, 42 in 43 pri Jelačinu, Rimska c. — V IV. okraju: na št. 44 pri Ješetju, Rimska c., 45 in 47 pri Leskovcu-Medenu, 48 in 49 pri Medici, Tržaška ces., 46 in 50 pri Jemcu, Tržaška c. — V V. okraju: na št. 54 in 64 pri Zorčiču, Kolodvorska ul., 58 in 60 pri Štupici, Sodna ul., 51, 55 in 56 pri Sarku, Marije Terez. c., 52 in 57 pri Zorcu, Dunajska c., 59, 61 in 62 pri Khamu, Miklošičeva c., 63 in 64 pri Krivicu, Dunajska c. — V VI. okraju: na št. 10 in 67 pri Jermanu, Poljanska c., 53 65 in 74 pri Česnovarju, Kolodvorska ulica, 66 pri Mencingerju, Sv. Petra c., 71 in 72 pri Jeršetju, 69, 70 in 95 pri Tomažu Mencingerju. — V VII. okraju: na št. 75, 76 in 77 pri Simončiču, 78, 79 in 80 pri Glaviču, 81, 82 in 83 pri Pintarju, 84, 85 in 86 pri Pretnarju, 87, 88, 89 in 90, pri Mlakarju, 91, 92 in 93 pri Jelačinu; vsi trgovci v Sp. Siški. — V VIII. okraju: na št. 94, pri Šarabonu, Zaloška c., 96 in 97 pri Sušniku, Zaloška c., 98 in 101 pri Zormanu, Udmat, 99, 100 in 102 pri Šarabonu, Martinova c., 103, 104, 105, 106, 107, 108 in 109, pri Menciger St., Martinova c. — V IX. okraju: na št.

110 pri Česnovarju, 111 in 112 pri Klemencu, 113 in 114 pri Marencetu. — V X. okraju: na št. 115, 116, 117 119 pri Jeločniku, Rožna dolina, 118, 120, 121, 122 in 123 pri Bartnu, Rožna dolina, 124, 125, 126, 127 in 128, pri Robežniku, Vič, 130 do 133, pri Maru, Vič, 134 do 136 pri Jelačinu, Vič. — Po končani prodaji se mora naznaniti ostanek vžgalic.

a Meso na rdeče izkaznice B se deli v cerkvi sv. Jožefa: v petek, 14. t. m. popoldne od 3. do pol 4. št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 600, od pol 5. do 5. št. 601 do 800, od 5. do pol 6. št. 801 do 1000. — V soboto 15. marca popoldne od 1. do pol 2. št. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. št. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. št. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. št. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do konca.

a Krompir za VII. okraj dobe stranke pri Mühleisnu na Dunajski cesti, v petek, 14. marca popoldne od 8. do 9. št. 1 do 160, od 9. do 10. št. 161 do 320, od 10. do 11. št. 321 do 480, od 2. do 3. št. 481 do 640, od 3. do 4. št. 641 do 800, od 4. do 5. št. 801 do konca. Stranka dobi na osebno pet kilogramov krompirja, po 80 vin. kilogram.

a Prodaja moke. Na vsako močno izkaznico se dobi do vštete sobote, 15. marca en kilogram bele moke za pecivo, ki stane 4 krone 66 vin.

a Novi krušni in močni načrt za prodajo kruha in moke velja šele od nedelje 16. marca in bo na vpogled pri krušnih komisijah in prodajalcih kruha in moke. Do sobote 15. marca je v veljavi stari načrt.

a Krušne komisije bodo uradovale v petek, 14. marca, od 8. do pol 1. ure pop. Izdajale se bodo nakaznice za moko in kruh. Zamudnikom se izkaznice na magistratu ne bodo izdajale.

a Prodaja soli. Stranke naj takoj kupijo sol, ki se jo dobi na vsak prvi odrezek sladkorne izkaznice pol kilograma, ker se bodo na drugi odrezek prodajale vžgalice, na levi del sladk. izkaznice pa sladkor in morda še pol kilograma soli.

Listnica uredništva.

Mesar z dežele in drugi: Anonimnih dopisov, če tudi so resnični, ne priobčujemo. Pošten človek se ne boji svojega imena. — S svinčnikom pisanih dopisov ne priobčujemo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Da bodo gg. profesorji kranjske gimnazije že enkrat pomirjeni, jim naznanim na njihov zopetni poziv v št. 57 „Jugoslavije“ to-le:

Kdor je čital brez mojega prizadevanja priobčeni dopis gospoda deželosodnega svetnika Oskar Deva v št. 52 „Slov. Naroda“, temu je razvoj dijaške afere na kranjski gimnaziji, o koji hočejo nekateri brezvestneži krivdo name zvrniti, popolnoma jasen, zlasti, ko objavlja ta dopis tudi dovelj imen prizadetih še „živih“ oseb, vsled česar je meni prihranjen trud, jih še enkrat navajati. Vabim vsakoga, ki morda še dvomi, je li policija zares izvedela o stvari iz profesorjskih krogov, da ta članek pazno še enkrat prečita. Več imen in morda še drugih, kot jih navaja ta članek, pa tudi meni pri najboljši volji, ni mogoče podati javnosti.

One gg. profesorje, ki kot člani profesorjskega zbora v Kranju, priobčujejo neresnične trditve o meni, pozivljam da mi svoja imena naznanijo in s tako odprtim vizirjem razločno in stvarno povedo, v kakšni zvezi, da je bila moja slučajna navzočnost nekoč na Sv. Joštu s to dijaško zadevo. Ker imam čisto vest, povdarjam, da ni bila moja oseba v nikaki zvezi s to afero in kdor nasprotno trdi, govori neresnico.

Na lastno pest nisem dal nobene dijaka zapreti. Imel sem za to višje striktno povelje.

Nikdar nisem napravil poročila, češ, da nekateri profesorji niso hoteli nič vedeti o srbofilstvu med dijaki. Če se mi dokaže, da obstoji poročilo te vsebine, plačam v katerikoli namen takoj 1000 K.

Predno spravljata gg. profesorji take neresnice v svet, informirajte se bolje, da ne bodete tega, kar je predsedstvo deželnega šolskega sveta dne 12. grudnia 1914 št. 165 pisalo okrajnemu glavarstvu, meni podtikali:

* Uredništvo ne prevzame za „Poslano“ nobene odgovornosti.

Da ne bo kdo rekel, da sem „v poštenu zmoti“, ako smatram zase za devo za končano in da se hočem skrivati za hrbtom onih, ki danes niso več odgovorni, prevzamem jaz za svoje ravnanje izključno in popolno odgovornost. Zaprošil sem obenem v posebnem poročilu deželno vladu za Slovenijo, da vpelje zoper mene preiskavo in če dožene mojo krivdo, da izvaja iz tega vse posledice.

Kranj, dne 8. marca 1919.

Sčitnik, okrajni glavar.

Službe:

Služkinja, zanesljiva in pridna, se išče za takoj, proti dobri plači. — Naslov v upravnistvu. 731 3—1

Mlinar, izkušen, vojašine prost, išče mesta za takojšen nastop. Prevzame tudi samostalno delo. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na naslov: Franc Hojnik, Prihova pri Konjici. 732 3—1

Mesto uradnice v zavarovalnici ali de-narnem zavodu išče inteligentno 26 letno slovensko dekle, dosedaj uradnica pri nekem nemškem zavodu. Cenjene dopise prosi na upravo tega lista pod „Srbija“ do 30. srčca t. l. 5

Abiturijent gimnazije, maturiral 1915. leta želi primerne službe. Bil je v jugoslovanski legiji v Rusiji. Ponudbe pod „Legijonar“ na upravo „Jugoslavije“. 4

Proda se:

Sadjevec, vino in kislo vodo razpošilja A. Oset, p. Guštanj. 697

2 vagona čebule se takoj proda. Ponudbe na Svetozar Stamenkovič, Darda, Baranja. 725

Jajca razpošilja na zasebnike v poštinih zavojih po 50 in 100 kosov. Cena 60 v za kos. Proti predplačilu. Josip Junc, Kandija-Novo mesto. 754 2—1

Bonbone vsake vrste po zmernih cenah dobavlja redno tvrdka Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4. Postrežba točna in solidna. 30—22

Vsem ženinom in nevestam priporočam da se pri nakupu pohištva oglašite v zalogi pohištva, Vido Bratovž v Ljubljani, Marije Terezije cesta 13 (Kolizej) in Stari trg 4. 19

Konjski gnoj se proda. Poizve se pri Chalupniku, Stari trg 19. 2 3-1

Več sto metrov železniških tračnic (šin) je naprodaj v pivovarni na Vrhniki. 3

Kočija (prek) vporabna tudi kot omnibus v dobrem stanju se poceni proda. Nadalje se proda skoro nova omara za led (Eiskasten) s štirimi predali, ponikljano okovo itd. pripravna za gostilničarje, sladničarje ali večje gospodarstvo, več otroških železnih postelj z moaroci, en večji brus s koritom in gonilom na nogo, kakor tudi več lestencev in namiznih svetilk na petrolej, razne steklenice za vino in šampanjec. Vprašanja na upravnistvo lista. 6

Kupi se:

Ročni voziček na dve kolesi, se kupi. — Ponudbe na upravnistvo.

Zelsovo daljnogled se kupi ozi. se dajo zanj živila.

Priprave za ribolov (palice, trnki itd.) se kupujejo.

Ponudbe pod naslovnimi šiframi na I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 743 2—1

Hišica event. z vrtom v Rožni dolini ali Udmatu se kupi. Plača se 15 do 18 tisoč kron. Posredovalci izključeni. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod „takoj denar“ na I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Frančevo nabrežje št. 5. 7 3—1

Hiša eno- ali dvonadstropna z vrtom event. z gostilniško koncesijo, na periferiji mesta se kupi. Ponudbe pod „150.000“ na I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 1 2—1

Išče se 10.000 vinskih buteljk po 7 dcl in toliko čepov (Flaschenkorke). Kdor ima to za prodati naj pošlje ponudbe na ravateljstvo posestev J. grofa Bombellesa, Opeka, Vinica SHS. 745

Razno:

Zenitna ponudba. Gospod 32 let star, zmogen trgovskega podjetja, si želi oženiti z gospodično ali vdovo z večjim podjetjem (trgovina, gostilna). Le resne ponudbe s sliko, katera se vrne ali pa zamenja. Tajnost zjamčena. Ponudbe pod „Sreča“ na upravnistvo „Jugoslavije“. 749 5—1

Udeležim se s 50.00—100.000 kronami kot tiha ali sodelujoča družabnica pri kakem podjetju, najraje v konfekciji ali modni trgovini, event. tudi pri kinu. Ponudbe pod „Družabnica“, na upravnistvo.

Išče se lokal, srednje velik, na prometnem kraju v Ljubljani. — Prevzame se event. tudi z opravo in blagom vred. Ponudbe pod „Lokal“ na upravnistvo.

Mlad mož se želi seznaniti z neodvisno, energično žensko v starosti do 45 let. Ponudbe pod neodvisna. 707 3 1

Njive, ozir. deteljišča, dobro pognojena, ležeča za pokopališčem Sv. Kristofa, se oddajo za več let v najem. Interesenti naj se zgledajo v nedeljo od 1. do 3. ure popoldne v gostilni Lampret, Ljubljana, Kolodvorska ulica 31. 742 2—1

Anončna ekspedicija Ljubljana
Kongresni trg 3.

Mlad šofer išče službe za osebni avto pri trgovski hiši ali privatniku.

Proda se:

Kodak-fotogr.-aparati, 6 1/2—11, z rezervnimi letošnjimi filmi.

Dva in poldecata sivilenih moških nogavic za primerno nizko ceno, pravno za darilo.

Kontrabas.

Telefon.

Kupi se:

Pianino, dobro ohranjen.

Velika ameriška pisal. miza.

Mikroskop (Zeiss, Reichert, Leitz).

Pisalni stroj, dobro ohranjen.

Cenjene ponudbe pod naslovnimi šiframi na gornjo ekspedicijo.

Pravu
slavonsku šljivovico i rakiju
bačvama i vagonima
nudi 735
JOVA GIGOVIC
velepecara i trgovina alkoholnim
pićem i vinom
Nova Gradiška.

Pozor! Milo „DOB“ v zabojčkih à 10 kg se razpošilja à K 30—, pri odjemu 6 zabojčkov à K 28— prosto poštine ali prosto postaja. — Dalje nudi 200—250 litrov

slivovke

à K 16— ter približno 10 hektov vermuta ali več ter večjo množino cikorijske. A. Kušan, Ljubljana, Karlovska cesta 15. 762

Suho sadje, jabolčne krhlje in suhe hruške
(izvzemši lesnike) samo prvovrstno blago

kupuje

trg. sped. in kom. del. družba „BALKAN“, Dunajska cesta 33, v vsaki množini in po najvišjih dnevnih cenah. Ker se bo blago kupovalo samo kratek čas, naj se zainteresirani požurijo. 759 4—1

Sukanec
180 špul po 400 jardov, bel in črn, mešanik števil in

skoro novo, dobroohranjeno sedlo

se proda. Ponudbe pod „Št. 2000“ na upravo tega lista. 760 4—1

Svinjsku mast, slaninu, suho meso
ječmenu kavu, prženi ječmam
alo Kneipp poštom i željeznicom za državu SHS razasilje
Jovo Gigović, tvornica suhomesnog mesa, nate robe i masti
Nova Gradiška, Slavonija.

VOZ
dobro ohranjen, močan, s popolnoma novo diro okovano proda po primerni ceni tvrdka A. Kušan, Karlovska cesta 15. 761

Naročajte in razširjajte
„Jugoslavijo“!

Obsežno posestvo

obstoječe iz mlina, žage, 70 oralov gozda, 16 oralov polja in vinograda, bremen prosto in pošta v hiši, 8 minut oddaljeno od kolodvora, je **na prodaj**.

Pojasnila daje pisarna

752

dr. Koderman v Mariboru,
Tegetthoffova ulica 30.

VRTNAR,

vešč slovenščine **se sprejme**
- in nemščine -

proti dobremu plačilu na posestvu blizu Celja. — Ponudbe s pričevali o dosedanjih službah naj se pošljejo trgovcu

ROBERT ZANGGER v Celju,
Gosposka ulica št. 1. 736

Kupujem do 20. marca 1919 po celi Jugoslaviji vsako množino, tudi cele vagone 748 5-1

ježic

po najvišji dnevni ceni. — Prosim ponudbo pismeno, kakor tudi množino in ceno.

Jakob Pavčič

Novo mesto šteč. 75.

Zenini in neveste!

Hišna oprava iz trdega lesa za eno spalno sobo (z matraci) se proda za 6500 K. Kje pove uprava lista. 735 3-1

Dješt činovnik

željeznarske struke,

koji samostalno radi i razumije voditi kupovni odsjek te trgovine traži se za odmah. Ponudbe na Hrvatsko dio tičko društvo za trgovinu željezom, Zagreb, Marija Valerija ulica 2. 720

Prva Jugoslovanska tovarna

PALIC

v Sunji - Hrvatsko

priporoča vse vrste lepo izdelanih, finih in cenih prehajalnih palic na drobno in debelo, po najnižjih dnevni cenah. Vzorci pošilja po povzetju.

Drogerija

J. C. KOTAR

:: LJUBLJANA ::

Wolfova ulica št. 3.

Fotomanufaktura

Bratje Schön,

Dunaj I., Fischerstiege št. 8.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo Josip Kleindienst,
Novo mesto.

Gorenji priporočajo bogato zalogo trakov, čipk, vezenin, gumbov, ovratnikov za dame, vse vrste šivank ter galanterijsko in norimberško blago, specialno gablonsko blago kot rožne vence, ovratne koralde in krasne brože. 719

Ceniki na razpolago.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 680

JOSIP JUG

stavb. in pohištveni pleskar in ličar v Ljubljani, Rimska cesta 16

izvršuje svoja dela še vedno s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Cene primerne.

Čist

vrečati med

razašilje na veliko i malo tvrdka Josip Halužan, Križevci.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

3%

162 14-4

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nevzdignjene vlozne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — t. j. dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasiti radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni sklad (lastno premoženje) nad pol milijon kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na pr. dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 K z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem junija 1918 je bilo stanje hran. vlog nad 9 milijonov 700.000 kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam: nad 2 milijona 700.000 kron.

Naš valutni problem.

Predavanje

dr. Milorada Nedeljkovića,

inšpektora Ministarstva financija, bivšog direktora Srpske Centralne Banke Sarajevo.

Cena 1 din.

Izdanje knjižarnice
Geze Kona, Beograd.

Semena

na debelo

in drobno

priporoča

SEVER & KOMP.

Ljubljana.

Alfonz Breznik

učitelj „Glasbene Matic“ in edini strok. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg šteč. 15

(nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirev, pianinov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. 167 24-6

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

ob Ljubljani.

Zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.

Istotam se proda: Steklo za izložbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valjčnimi zastori, mera 135×184, 63×184, 20 59×184 in eno rabljeno 90×162. 13

Pisemski papir najfinejše vrste

priporoča

102 13

Marija Tičar, Ljubljana

Največja izbira umetniških razglednic

Čevlji tovarne

Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z usnatimi podplati se dobe po dnevni cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplati po 159 14

K 85— za moške, K 73— za ženske.

Vzalogi Ljubljana Breg.

Zavod za reklamo in snaženje

Al. Matelič

Ljubljana, Kongresni trg št. 3/l.

Kdor želi opremiti svojo pisarno

naj se zgasi pri tvrdki

FRAN BAR

Ljubljana, Frančevo nabrežje šteč. 5

katera ima v zalogi prvovrstne pisalne stroje izvrstne barvne trakove za vse vrste strojev, ogljen papir, voščeni papir, razmnoževalne stroje ter barvo za iste. Amerikanske pisarniške mize. Popravila pisalnih strojev in katalnih blagajn. 728 3-1

Prodati

se želi

POSESTVO

obstoječe iz 58 oralov, od tega je 20 oralov vinograda z eno gosposko hišo in tremi hišami za viničarje. Posestvo se nahaja v jako lepem kraju eno uro od Ormoža, ter se vsak dan lahko ogleda.

Natančnejša obvestila daje A. Zorjan, upravitelj v Vinici SHS.

744